[א]ומאיליהן הן באין לבד״ה (לכלי שרת) [ב]מה עבד לה רשב״ל פתר לה [1]לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו ר׳ [א]חזקיה א״ר סימון שאל מעתה [א]אין מקבלין מהן לאמת המים ולחומות העיר ומגדלותיה על שם (שנאמר) [2]ולכם אין חלק וגו׳ ואלו חייבין בקלבון תני [ג]אלו חייבין בקלבון אחד ר״מ אומר שני קולבנות מתניתא דר״מ דאמר ר״מ אע״פ שאין שקלו תורה קלבנו תורה סבר ר״מ במי ששקלו שלם שהוא פטור מהקלבון [ג](דאמר) מתניתא דר״מ דאמר ר״מ כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה קסבר[ג] ר״מ בנותן שקלו שלם שהוא חייב בקלבון דאמר[ד] רבי מאיר [ה] כמין מטבע של אש הוציא הקב״ה מתחת כסא כבודו והראהו למשה ואמר לו [3]זה יתנו כזה יתנו: [א]נתן סלע ליטול שקל חייב שני קולבונות א״ר אלעזר דר״מ היא [ד](דר״מ אמר אחד שקל שהוא נותן ואחד סלע שהוא נוטל) דתניא אלו חייבין בקלבון וכו׳ קלבון א׳ ור״מ אמר ב׳ קולבנות [ה]ומר רב ד״ה היא דאמר רבי מאיר אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדברי תורה [ה]על דעתיה דרב ג׳ קולבנות אינון אתא ר׳ ירמיה ר׳ שמואל בר רב יצחק בשם רב שלשה קולבנות אינון א׳ שקל שהוא ניתן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדבר תורה: האחין[ו] והשותפין שחייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה בשחלקו וחזרו ונשתתפו שחייבין במעשר בהמה ופטורים מן הקלבון בשלא חלקו אמר רבי[ז] לעזר והן שחלקו גדיים כנגד תיישים ותיישים כנגד גדיים אבל אם חלקו גדיים כנגד גדיים ותיישים כנגד תיישים הוא חלקו משעה הראשונה א״ר יוחנן [2]אפילו חלקו גדיים נגד גדיים ותיישים נגד תיישים (ב)כלקוחות הן ופטורין מן המעשר כההוא דתנינן תמן הלקוח[ח] ושניתן לו במתנה פטור ממעשר בבהמה. [ט]ר׳ חייא (ר׳ חזקיה) אמר רבי ירמי׳ בעי ולמה לית נן אמרין פעמים שהן חייבין בזה ובזה ופעמים

להו לבדק הבית לא מיקרי דבר מסוים: **מה עבד לה רשב״ל.** דערכין ומותר נסכים לדבר שאינו מסוים מיהא דמיין דקאסר רשב״ל: **לבנות בית וגו׳.** דוקא אבנין הבית קפיד קרא אבל אכלי שרת וה״ה שאר צרכי הבית לא קפיד קרא: **מעתה.** דקאמרת כיון דכתיב לבנות בית אבנין הבית קפיד קרא א״כ ה״ה לצרכי ירושלם אין מקבלין מהן דכתיב שאין להם חלק בירושלם: **מתני׳.** דתנן ואלו שחייבין בקלבון משמע דאין לך מי שחייב בשקל שלא יהא חייב בקלבון אתיא כר״מ: **ה״ג דר״מ אמר כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה סבר ר״מ בנותן שקלו שלם שהוא חייב בקלבון.** וה״פ דר״מ״א לעולם חייב בקלבון מן התורה אפי׳ נותן מחצית שקלו: **כזה יתנו.** שהוא נקי מכל סיג שהרי מאש היה והלכך כל השקלים צריכין קלבון שיהא הכסף הנקי שבהם מחצית השקל: **ה״ג אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל.** וה״פ הנותן צריך ליקח ממנו שני קלבונות אחד בשביל השקל שהוא מחזיר לו ואחד בשביל השקל שהוא נוטל ממנו שהיה צריך ליתן להשלחני: **דברי הכל היא.** אפילו לרבנן צריך ליתן שתי קולבונות אם נתן סלע ונטל שקל קלבון אחד מפני שלא שקל שקל האמור בתורה ואחד מהמחצי שקל שמקבל מהגזבר: **ה״ג על דעתיה דרב ג׳ קולבונות אינון אחד שקל שהוא נותן וכו׳ ואחד לדבר תורה אתא ר׳ ירמיה וכו׳.** וה״פ לרב אליבא דר״מ בנתן סלע ונטל שקל חייב ג׳ קולבונות אחד לשקל שהוא נותן אילו היה נוטל מהשלחני ואחד לשקל שהוא נוטל שאם תחליפו נותנין לו חצי שקל וקלבון ואחד לדבר תורה שהוא צריך להוסיף על חצי שקל של תורה. והרמב״ם החליף הגרסאות והאריך בדברים ללא צורך והגירסא שלפנינו עיקר: **והן שחלקו וכו׳.** והוא דהוי השותפות שלאחר חלוקת הירושה שותפי׳ להיפטר ממעשר בהמה דוקא שחלקו הירושה לפי שויה ולא נקח כל אחד המגיע מן הבהמות שהיו בשעת מיתת אביהן דהשתא ליכא למימר דוהי חלקו דודאי בשעת מיתת אביהן היה מגיע לכל א׳ חצי הגדיים וחצי התיישים והשתא קנין הוא שקונה זה מזה והבהמות שישנן בשעת חלוקה פטורין ממעשר משום לקוח שהוא פטור ושעתידין לבוא פטורין משום שותפות: **כיון חלקו משעה הראשונה.** ושם ירושה עליהן וכשחזרו ונשתתפו הדרא לה שם תפיסת הבית כמעיקרא והבהמות שהיו בשעת חלוקה [ואין] פטורין משום לקוח ושעתידין לבוא חייבין דלאו כשותפין הן: **כלקוחות הן.** דאין ברירה והוי מעיקרא לקוחות והשתא שותפין: **כהאי דתנינן תמן.** בבכורות פרק ט: **הלקוח.** או שניתן לו במתנה: **ופטורין ממעשר בהמה.** איירי בשחלקו וכו׳ וכדפרישית במתני׳: **ולמה לית אנן אומרין.** ארבעה דינים חלוקים בדבר: **בזה ובזה.**

משנת אליהו

אמרי סיפא נכרים ולפיכך מקבלין מהן חטאות ואשמות כיון שנמסרין לכפרה אולי ישוב אבל הנכרים אין מקבלין מהן חטאות ואשמות לפי שאינו נדר ונדבה. ותו״ם ולפיכך מקבלין כו׳ כבר כתב התפו״ע דגירסתו במתני׳ וחטאות ואשמות ונדרים ונדבות מקבלין מהן וקאי אכותים כדמוכח לה הכא סיפא בכותים. ועמש קרבן העדה תמה על הרמב״ם הא הנכרים אינם חייבין בקרבנות אלו. ולא דק בכוונת הרמב״ם דהא קאמר אם נתנו מקבלין כמו כולה מתני׳ הנכרים כי השקלו אין מקבלין וכן אינם חייבין בשקלים וכן גבי קני זבים כו׳ אף שאינם חייבין הוי אלו למימני דאין מקבלין מהן אם נותנין ולכן כתב הרמב״ם אבל הנכרי אינו יודע כו׳ ופשטו בסוגיין דקאמר וכי יש קיני אבן כו׳ נכרים שאינו שאינם ידועים ואינם טורחים בזה כעולם שיעסקו בזה ויתנו קיני אבן דליתני אין מקבלין. ותו״ם דלא״ל ליישב דברי הרמב״ם לפני הירושלמי. נכונים אלה דברי כדפרישית: **ה״ג מ״ט דר״מ כו׳ כמ״ש בפנים.** כך היא גירסת רבינו הגאון ודפרישית בקונטרס שיטתו מבואר מתוספתא ערוכה. והרמב״ם בפירושו לא הזכיר כדברי ר״ת קלבון מד״ת. ולדידיה בשוקל שקל בעדו פטור מקלבון גם לר״מ. וקשיא עליה מדמוכח בתוספתא. וגם נ״ל דברי אחרת כ״ל בירושלמי. ובחיבורו פ״ג מהל׳ שקלים הי״א פסק דאינו חייב אלא כשוקלין ב׳ ביחד אלו נותנין קלבון א׳. ובהלכה ו׳ שם פסק כר״ב דמתני׳ ד״ה היא ולכן בנותן סלע ונוטל שקל פסק דחייב ב׳ קלבונות. ולכן פסק בהלכה ז׳ שם דהקלבונות אינן כשקלים דלר״מ טפלין לשקלים דלטעמיה אזיל דקלבונות מדין שקלים אלא ס״ל מטעם חילוף נמוד ולכן פסק כליעך דס״ל לשלחנים ולב״ד. ישנה לרש״י שיטה אחרת בקלבונות. ובשני מקומות כיון לר״ת. דבבכורות נ״ו כ׳ ד״ה האחין כו׳ כתב ח״ל. ואם שוקלין סלע שלם דהיינו ב׳ חצאי שקליהם ביחד חייבין לתת כ״א א׳ מעה קטנה לקלבון דהא ב׳ ממורים הם והרי הן כשאר כ״א שהשוקל שקלו ניתן עמו קלבון דהוא קלבון להכריע וי״א למילוף שאין ב׳ חצאי סלע יוצאין כסלע בלא חילוף מועט והשולי ורוב כ״ל נותנין כ״א מחצית הסלע וקלבונו עמו כי מצטרפי נמי שנים ויהבי סלע שלם יהבי נמי קלבון שני והכי אמרי׳ כו׳ כספר שותפין לעולמא וחייבין בקלבון פרי עכ״ל ונמי פטורין פי׳ דפטורין מקלבון שני וכן בחולין ל״ט ד״ה כפחייבין כ׳ וז״ל כל ישראל הוקקו לתת מחצית השקל כו׳ והטילו חכמים עליהם להוסיף מעה קטנה לבית קלבון לפרוטרוט מפני שכן חצאי שקלים מתיכות דקות וניתן להגד ופעמים שמחליפים אותן במעות ונותנין הקלבון נחילוף ואף כשמצטרפין שנים לתת שקל שלם הטילו עליהם ב׳ קלבונות שלא לפחות מחבריהם ולמעט את ההקדש אבל האב השוקל בשביל ב׳ בניו שקל שלם פטור מקלבון שני עכ״ל. חזינן דס״ל לרש״י לר״מ לחצי שקל נ״כ חייב קלבון וטעמי משתבר משום שכן מתיכות דקות וניתן להגד ופעמים שמחליפים ר״ל בסלע וצריך הכרע. והנה יפלא למה פירש הני מתניתא אליבא דר״מ ודלא כהלכתא ולהאורה משמע דסברתו משום דניחא ליה לפרש פטורין מקלבון שני דפטורין לגמרי לא מסתבר טעמא הוא. אבל בספ״ק דחולין פירש נ״כ אליבא דר״מ ושם חזר ופירש פטורין מקלבון היינו לגמרי משום דהוי כשוקל ע״י בניו וה״ל כשוקל ע״י שכנו כו׳ וכן נמשך אחריו הרע״ב הא תתוב דלר״כ למה פי׳ אליבא דר״מ ומהלתי שתמה עליו התוי״ט בספ״ק דחולין כמה ספי׳ אליבא דר״מ וטעמא דפי׳ פטורין לגמרי משום דמסתבר לי׳ לשיטתו דכשנותנין שקל שלם ביחד ליכא טעמא דנותין להגד אלא משום דה״ל ליתן כ״א בפ״ע משה״כ גבי השוקל שכן היה לאו ליתן שקל שלם בעדם שהוא הנותן לכן פטורין מקלבון לגמרי. והרמב״ם הסביר לדבי פטורין לגמרי משום שכן סלדם א׳. ונגלה דשיטת רש״י היא לפסוק להלכה כר״מ מפני דמתנות קיים א׳ כולה כבר פלה לא אמרי׳ דס״ל דלשקלים אלו יהיינו מטעמא דס״ל דקלבונות מדינא דשקלים כמ״ש כשם ששקלו כו׳ וגם לישנא דתוספתא קלבון נ״כ כר״מ דס״ל מעה בתוספתא ומדוקדק דברי אמוראי כולהו ושפתא דגמ׳ הכי פ״ל הלכתא כותיה ולכן פי׳ כל הני מתניות אליביה. והרמב״ם פסק הכל דלא כר״מ ולכן פסק השקלים אינן טפלים לשקלים ונמפסק כמאן מחלוק אחריני הלכתא ולכן פי׳ כל הני פטורין אליבא דת״ק ופטור א׳ מיונתיה דס״ל כהדיה דלשקלים אזל וע״כ מעה פי׳ הקלבון כר״מ. ולשיטת רש״י ניחא לפרש ת״ק בגמרא כשם ששקלו תורה כך כו׳. דזה תלי בזה כיון שהתורה חייבה שיתנו חצאי שקלים מת״ם זה יתנו כזה יתנו והן נותין להגד וצריך פעמים להחליפם בסלע לכן צריך ליתן קלבון לחצי שקלו הכרע. ודרך רמז י״ל אפשטא דרך גימטריא זה יתנו עולה כמספר קלבון הכרע ע״יה. וכן מצאתי בשמ״ג הל׳ שקלים שדברי תורה מפרישים בשיטת רש״י להלכה כר״ת דכתב תחלה בספקי הקלבונות דעת הרמב״ם ואח״כ כתב דעת רש״י דלכל חצי שקל חייב קלבון וכ׳ שחקלו חייבין כ״ק יתנאא נ״כ דעת רש״י דספ״ק דחולין גבי השוקל ע״י בניו דפטור לגמרי ועי׳ בכילוחי רש״י שם. ודברי רש״י בנחמות שם ד״ה והמעה קלבון אינם מיכנים שכתב וז״ל שכל יחיד מביא מחצית השקל כהכרעה נ״אד ואם נתנו בין שניהם שקל שלם נותנין קלבון א׳ מעה קטנה מפני הכרעה שעכשיו לא נתנו שניהם אלא הכרע אחד ואלו היאו כמשפטן היו שם ב׳ הכרעות [illegible]

ריבב״ן

מן הקולבון לגמרי דלאפי׳ קולבון אחד אינו נותן. **אלא מעתה אפילו חלקו וחזרו ונשתתפו שפטורין ממעשר בהמה פטורין מן הקולבון.** פי׳ יפטרו מן הקולבון דהא סלע שלמה נותן ר׳ לא כשם ר׳ אבא בר הונא היא שני אחין שירשו את אביהן היא שני גיסין שירשו את חמיהן פי׳ הואיל וחלקו נב׳ בני אדם שירשו ממון[י] אדם אחר מעלמא דלא הוי תפוסת הבית חשיבא להו: **כמה הוא קולבין מעה.** ירושלמי להיכן הקולבין הולכין ר׳ מאיר אומר לשקלים כלומר יתערבו ר׳ אלעזר אומר לנדבה נדבת קיץ למזבח ר׳ שמעון שזורי אומר ריקועי זהב ציפוי לבית קודש הקדשים בן עזאי אומר שולחנין היו נוטלין אותן בשכרן וי״א להוצאת דרכים פי׳ לאותו שהיו מוליכין אותם מעירן למקדש ובתוספתא אינו מביא דברי י״א כלל:

תקלין חדתין

ואינו אסור לר״י לקבל מהן אלא כשנותן לבד״ה נבד״ה ה״ג לרשב״ל: **כן כאין לכ״ש.** ולא קאמר ר״ל דאין מקבלין אלא כשנכרי נותן מעצמו לבד״ה לבד״ה: **רשב״ל פתר.** כלומר הוכחתו מפשטא דקרא דקאמר לא לכם ולנו משמע דקאסר ליה שותפות כלל בין בתחלה ובין בסוף: **ר״מ אר״ם שאל.** פרישית ברים מכילתין לישנא דשאל: **מתני׳ ואלו חייבין בקלבון.** כי כל אדם צריך ליתן מחצית השקל והשקל הנזכר בתורה הוא שקורין במשנה סלע שהוא שני חצאי שקלים ולפי שכולם היו נותנים לשקלים החצאים נקראו שקלים וכשהיה א׳ צריך להחליף סלע על ב׳ חצאים היו נותנים מטבע קטנה ונקרא קל בין כלומר דבר קל שמוסיפין בעד החילוף: **אבל לא כהנים כו׳ נשים כו׳.** שהם אינם חייבים בשקלים אלא אם שקלו מקבלין מידם לכן פטורים מן הקלבון: **השוקל ע״י כהן ע״י אשה כו׳.** שהשוקל סלע שלם ע״י כהן ואשה דנשוקל על ידי כהן חצי שקל ליכא לפרושי דה״ר אפי׳ כשוקל ע״י עצמו חצי שקל נמי פטור מקלבון לת״ק כדמפרש לקמן א״נ בשוקל ע״י וע״י כהן כו׳ והא דלא קתני נהדיא ע״י וע״י כהן כו׳ משום דהוא כפלוגתא דר״מ דלר״מ חייב מ״ת בשביל עצמו כדלקמן והטעם דפטור בשוקל ע״י כהן ואשה ועבד דאינהו פטורים ממחצית השקל ונתינתם אינו אלא מדת חסידות והוי האי מחצית השקל גופיה דינרי וריוח להקדש ולכן פטורים מקלגון:

על ידו וע״י חבירו. דהיינו שיש להם שקל א׳ שלם ביחד ונותנים כן ביחד להקדש חייב בקלבון ו׳ שקל א׳ היה צריך ליתן חצי שקל ונותנים להקדש הקלבון שהיו צריכים להוסיף בעד החילוף: **רמ״א ב׳ קלבונות.** מפרש בגמרא: **הנותן סלע כו׳.** פליגי אמוראי בגמרא מאן קתני לה: **גמ׳** ה״ג **מ״ט דר״מ.** דס״ל ב׳ קלבונות בשוקל ע״י וע״ח אי מטעמא דחילוף ה״ל אלא קלבון א׳: **סבר ר״מ השוקל שקלו שלם שהוא חייב ב׳ קלבונות.** כלומר השוקל שקל שלם היינו שני מחצית בעדו ובעד חבירו שחייב כ״ק דס״ל לר״מ דלחצי שקל נ״כ צריך ליתן קלבון דהכי חייבה התורה ליתן להכריע לכל מחצית השקל קלבון דלר״מ כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה: **דתני ר״מ כזה יתנו.** וס״ל מדקפיד השם והראהו כמין מטבע של אש וה״ל כזה יתנו היינו שלא יגרע לעולם ממחצית השקל שהיה בימי משה מדקאמר זה יתנו כזה יתנו לעולם הוא ולכן מן התורה חייב ליתן לכל חצי שקל מטבע קטנה להכריע והכי תניא בתוספתא דפ״ק דמכילתין השוקל שקל חייב בקלבון דר״מ וחכ״א השוקל שקל פטור ב׳ דינרין חייב. הרי דר״מ ס״ל חיוב מה״ת לחצי שקל וחכמים ס״ל מטעם החילוף וכשנותן שקל ליכא טעמא דחילוף אלא אם נותן ב׳ דינרין שהוא ערך חצי שקל חייב מטעם החילוף שהיה צריך ליתן חצי שקל ולא ס״ל דרשא דזה יתנו אלא למילתא אחריתא כדאמרינן לעיל: **הנותן סלע ונוטל כו׳.** ה״ג אמר ר״א דר״מ הוא דלר״מ אחד שקל שהוא נותן וא׳ לר״מ כלומר דר״מ מחייב כ״ק א׳ לשקל שנותן ובידו היה סלע והחליף אצל ההקדש וא׳ לר״מ ולע״ג דכשנים ששקלו שקל שלם לא חייב ר״מ אלא ב׳ קלבונות כנ״ל ולא חייב קלבון דחילוף התם ה״ט כיון שנותנים שקל שלם בעד חוב שניהם להקדש הוי כקיים תחלה מן הפוק בעד סלע שאין מחסכין בעד החילוף משא״כ הכא שא״ל ליתן רק שקל דידיה ומחליף גבי הקדש לא נגרע כח הקדש מכח הדיוט וצריך ליתן גם קלבון בחילוף. אבל לת״ק דלא ס״ל בשנים ששקלו חייב הקלבון אלא מטעם החילוף לדידיה ה״ג אינו חייב אלא א׳ ולע״ג דלא פליגי במתני׳ פליגי בתוספתא דתנינן כהדיא כפ״ק דתוספתא הנותן סלע ונוטל שקל ר״מ מחייב ב״ק וחכ״א קלבון א׳: **ורב אמר ד״ה היא א׳ שקל שהוא נותן וא׳ שקל שהוא נוטל.** דס״ל דגם ת״ק מודה בזה דחייב ב׳ קלבונות ולא דמי לשוקל ע״י וע״ח דאינו חייב אלא א׳ דהתם שניהם נותנים חוב ב׳ שקליהם בסלע וכשהיו צריכים להחליף על ב׳ חצאי שקל לא היו נותנין אלא קלבון א׳ וכן להקדש בכה״ג דאין מפסיד אין משתכרין בו. משא״כ הכא אילו היה צריך להחליף ולהשיג חצי סלע ליתן להקדש היה צריך ליתן קלבון. וכן כשהיה צריך להשיג ולישול שקל מסלע נ״כ היה צריך ליתן קלבון ולכן חייב כ״ק מטעם החילוף כמו אילו היה חייב שקל לשלחני ובעת זמן פריעתו לא היה בידו שקל אלא סלע היה צריך ליתן לו קלבון א׳. ואם היה מבקש ממנו שיתן לו שקל המסלע היה נ״כ צריך ליתן לו קלבון א׳ וה״נ לא יגרע כח הקדש מכח הדיוט ולא גרסינן כאן וא׳ לר״מ דלא ס״ל לת״ק לר״מ: ה״ג **ע״ד דרב לר״מ ג׳ קלבונות הן.** דזה לא מסתבר דר״מ יקל בקלבונות המחוייבים מטעם החילוף לת״ק רק בשוקל ע״י וע״ח ה״ט כדפרישית לעיל ולכן נר׳ב דאסברא דלת״ק חייב כ״ק מטעמא דחילוף ודאי ר״מ ס״ל נ״כ הכי ולא מסתבר שיפלגו בסברא הפוכה אי צריך ליתן א׳ או ב׳ בחילוף בכה״ג. ולכן נר״ת דס״ל א׳ מן התורה משכחת לה בכה״ג חייבא שלם ומביא סיוע לזה מהני אמוראי דאמרו הכי בהדיא בשם רב. וזה גם כן לא מסתבר שיפלגו רב על סברא דר״מ מחייב א׳ לר״מ דא״כ מ״ט ר״מ מחייב ב״ק בשוקל ע״י וע״י חבירו וגם כי הכי מפורש בהדיא בתוספתא. ולרב צ״ל דבמתני׳ לא חשיב אלא מה שלד״ה הוא ולכן נקט שנים שבזה גם ת״ק מודה ול״נ לב״ש דהתם מתני׳ פליגא בזה עם התוספתא דתני שם דלחכמים דר״מ אינו חייב

כמתלוף שקל דא״ל אלא א׳ ולא עדיפי משנים שמקלו לדידיה: **מתני׳ השוקל ע״י עני** כו׳. [illegible] **גמ׳ כשחלקו וחזרו ונשתתפו.** [illegible] **האחין והשותפין.** [illegible] שותפות: **אבל אם חלקו כו׳.** [illegible] ונשתתפו חזרה תפוסת הבית למקומה:

מסורת הש״ס

א) חלקיה, ב) אמר ר״מ כמין וכו׳, ג) תוספתא פ״א, ד) במדבר רבה פי״ב, ה) פ״א ורב אמר, ו) גילה לט ב חולין כה ב, ז) בכורות נו, ח) שם נה ב, ט) בפי׳ א׳ כאן פיסקא האחין וכו׳, י) אין הלשון מכוון ואולי דחסר אחד מיהם וצ״ל שירשו מאביהן דפטורי מקולבון ה״ה אם ירשו מאדם אחר דעלמא נ״ל תפוסת הבית חשיבא,

◆

עין משפט
נר מצוה

לו א מיי׳ פרק ח ממתנות עניים הלכה ח:
לז ב מיי׳ פרק ו מבכורות הל״י:

◆

נוסחת הבבלי

(א) הנותן סלע ונוטל שקל: (ב) כלקוחות הן כדתנן הלוקח כו׳:

◆

הגהות הגר״א

[א] ה״ג ומאליהן הן באין לכלי שרת וכו׳. ולא קאמר ר״ל דאין מקבלין אלא כשנכרי נותן מעצמו להדיא לבד״ה: [ב] מלות מה עבד לה נמחק וצ״ל רשב״ל פתר לה וכו׳. וה״פ רשב״ל הוכחתו מפשטא דקרא דקאמר לא לכם ולנו משמע דקאסר ליה שותפות כלל בין בתחלה בין בסוף: [ג] מן תני אלו חייבין וכו׳ עד פטור מהקלבון ל״ג וה״ג מאי טעמא דר״מ סבר ר״מ השוקל שקלו שלם שהוא חייב שני קלבונות דלר״מ כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה דתני ר״מ כמין מטבע של אש וכו׳. ועי׳ בפי׳ ק״ע: [ד] ה״ג א״ר אלעזר דר״מ היא אחד שקל שהוא נותן וא׳ לדברי תורה ורב אמר ד״ה היא אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל. ול״ג ואחד לדברי תורה. ועי׳ בספר תקלין חדתין ובמלא פי׳ תרומות ע״פ הגה״ה הנ״ל: [ה] צ״ל ע״ד דרב לר״מ וכו׳. ועיין בפי׳ ק״ע:

◆

ציון ירושלים

והן שחלקו גדיים כנגד תיישים. עי׳ ש״ס דילן בכורות נו ועתוס׳ דף כ״ה ע״ב ד״ה אתה מטים שבמקום פלוני ועי׳ בתוס׳ רי״ד קדושין יז ע״ב ודו״ק היטב ועי׳ עצמות יוסף שם:

◆

גליון הש״ס

[א] עי׳ תוס׳ מנחות דף כט ע״א ד״ה שלשה:

◆

תורה אור השלם

1. וַיֹּאמֶר לָהֶם זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לֹא לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד נִבְנֶה לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס: עזרא ד ג

2. וָאָשִׁיב אוֹתָם דָּבָר וָאוֹמַר לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יַצְלִיחַ לָנוּ וַאֲנַחְנוּ עֲבָדָיו נָקוּם וּבָנִינוּ וְלָכֶם אֵין חֵלֶק וּצְדָקָה וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלִָם: נחמיה ב כ

3. זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֹבֵר עַל הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיי: שמות ל יג